

Kian, de nieuwe Tops

Op zijn oude dag is hij populairder dan ooit tevoren. De 10,5 jaar oude Kian is hard op weg om de eerste roodbonte vererver ter wereld te worden, waarvan meer dan een miljoen rietjes sperma verspoten worden. En dat met een 25% MRIJ-bloedvoering. De doelstelling van zijn fokkers Jeu en Roel Smitz uit Mariahoop (L.) is gemakkelijk melken zonder poespas. Beter lijkt Kian's verervingspatroon niet te omschrijven.

Door: Anne Hiemstra
Fotografie: Gerard Burgers

Tussen hun geboortedata zit een tijdsspanne van precies twintig jaar en een week. Waar Kian op 11 juni 1997 het levenslicht zag, werd Tops Monitor Legend op 4 juni 1977 geboren. De overeenkomst tussen de beide stieren is in verscheidene opzichten opmerkelijk. Beide stieren worden tijdens hun leven, zij het twintig jaar na elkaar, steeds populairder. Nu nog is de stier Tops geliefd, een kwalificatie die over twee decennia ook best op Kian van toepassing kan zijn. Dat ze bij het klimmen der jaren op een toenemend gebruik mogen rekenen, is mede toe te schrijven aan hun laatrijpheid. Tops scoort voor het kenmerk 110 en Kian 109, wat betekent dat hun dochters als vaars rustig beginnen, maar vervolgens elk jaar meer melk gaan geven. En als je ervaart dat de dochters elk jaar beter worden, is het niet zo vreemd dat je besluit zo'n stier opnieuw in te zetten.

Miljonair

Kijkend naar de fokwaarden is niet alleen de vergelijkbare laatrijpheid opvallend, de gelijkenis blijkt veel verder te gaan. Ook hun melkproductie is namelijk hetzelfde. Hoewel

Kian hogere gehalten vererft, scoort Tops -360 kg melk, terwijl Kian op zwartbontbasis -309 kg melk noteert. Daarnaast zijn de fokwaarden voor de secundaire kenmerken celgetal en vruchtbaarheid hetzelfde en zelfs het exterieur is sterk vergelijkbaar. Beide stieren vererven een ondergemiddelde hoogtemaat, Kian 98 en Tops 97 en een brede voorhand (beide 107). Beide geven gesloten koeien met een ruime conditie, terwijl de zitbeenderen wat nauw geplaatst zijn. De uiers zijn van beide stieren niet het sterkste punt, alhoewel Kian nog tot een verdienstelijke 103 komt. Het sterkste punt in de exterieurvererving is echter het sublieme beenwerk. Zowel voor het onderdeel beengebied als voor beenwerk totaal komen beide stieren tot een score van maar liefst 110.

Gezien de sterke gelijkenis met 'good old' Tops is het niet zo vreemd dat Kian op een leeftijd van 10,5 jaar populairder is dan ooit tevoren. Bovendien voert Kian de roodbonte NVI-ranglijst nog altijd met ruime voorsprong aan en is hij de enige die omgerekend bij de zwartbonttop in de buurt komt. Het afgelopen jaar werden er meer dan 60.000 rietjes van de stier verspoten, waarmee de magische mijlpaal van een miljoen rietjes sperma in het vizier komt. Nog maar weinig stieren wisten hem voor te gaan in een rijtje dat nog altijd wordt aangevoerd door Kian's il-

Kian's verervingspatroon vertoont opvallend veel overeenkomsten met dat van Tops.

lustere grootvader Sunny Boy. Als Kian zo vitaal blijft als hij nu is – „We hoeven de stier nog niet te ontzien”, laat CR Delta-woordvoerder Bertil Muller desgevraagd weten – wordt zijn miljoenste dosis bij een gelijkblijvende populariteit over anderhalf jaar verspoten. Bijzonder is dat Kian daarmee de eerste roodbonte miljonair in de geschiedenis kan worden en bovendien de eerste met MRIJ-bloed.

Zwartbontprogramma

Eén op de drie roodbonte rietjes die CR Delta distribueert, is van Kian. Wat daarbij opvalt, is dat 'de nieuwe Tops' ook populair is bij veehouders met zwartbonte koeien. De schatting is dat maar liefst een derde tot de helft van de inseminaties met Kian-sperma worden verricht op zwartbonte koeien. Dat ondanks dat Kian nog 25 procent MRIJ-bloed door zijn aderen heeft stromen. Of misschien wel juist dankzij zijn gedeeltelijke MRIJ-bloedvoering, omdat meer en meer veehouders mogelijk van mening zijn dat een 'vleugje MRIJ-bloed' juist iets aan het Holstein-ras kan toevoegen. Daarnaast zal ook het gunstige bevruchtingscijfer bijdragen aan zijn populariteit.

Uiteraard blijft de invloed van een indextopper als Kian niet beperkt tot zijn directe vrouwelijke nageslacht. Zo heeft Holland Genetics het respectabele aantal van 23 roodbonte zonen de kans gegeven om zich als proefstier te bewijzen. Echter, Kian's invloed zal niet beperkt blijven tot het roodbonte fokprogramma, waarmee de stier bewijst een unicum in de fokkerijgeschiedenis te zijn. Namens CR Delta laat Bertil Muller namelijk weten dat Kian als stiervader zal worden ingezet in het zwartbonte fokprogramma, mogelijk samen met Poos Stadel Classic. Nooit eerder wist een stier met zo'n sterke MRIJ-opdruk kansen te creëren binnen het zwartbontprogramma. Mogelijk dat het volledig missen van Tops als stiervader in het verleden mede ten grondslag ligt aan dit besluit.

Korte pootjes

Kian is gefokt door Jeu Smitz in het Limburgse Mariahoop, wiens zoon Roel het melkveebedrijf inmiddels van zijn vader heeft overgenomen. De koefamilie achter Kian blijkt tot hun spijt inmiddels behoorlijk gedecimeerd. „Kort voordat Kian zijn eerste fokwaarde kreeg, hebben we zijn moeder afgevoerd om IBR-vrij te worden. Al snel kregen we daar dus spijt van”, vertelt Jeu, die uiteraard toen niet had kunnen bevroeden dat de stier zo populair zou worden.

Van oudsher molk Smitz roodbonte MRIJ-koeien, welke hij in een vroeg stadium echter al begon in te kruisen met roodbonte Holsteins. Een stier die in die periode veelvuldig werd ingezet was ED Thor, welke ook in de stamboom

Redford-dochter Kitty 76 (AV 84) heeft pas voor de derde keer afgekalfd en produceert inmiddels 45 liter melk per dag. De enorm robuuste koe uit de koefamilie van Kian is de stalfavoriete van Roel Smitz.

van Kian is terug te vinden. Zijn grootmoeder Kitty 19 stamde namelijk uit de combinatie Astor 10 van de Beemster x ED Thor. „Kitty 19 heeft ooit nog meegedaan aan de plaatselijke fokveedag en was ooit de kopkoe in de dochtergroep van Astor 10”, weet Jeu nog. De met 84 punten ingeschreven 50% MRIJ-koe werd gepaard met Sunny Boy, hetgeen resulteerde in Kitty 24, die met 87 punten werd gewaardeerd. Toch is de koe nooit naar een keuring geweest. „De koe had korte pootjes, ze mat maar 1,41 meter. Wel had ze enorm veel inhoud en was ze een enorm beste koe, ze stond altijd vooraan in de melkstal”, aldus Smitz sr.

Redford

Dat Kitty 24 inderdaad een beste koe was, blijkt ook uit haar melkproductie. In tegenstelling tot haar moeder die de mid-denmoot qua productie niet ontsteeg, varieerden de zes lactatiewaarden van Kitty 24 tussen de 107 en 128. In haar leven produceerde ze in 2.373 dagen 75.807 kilogram melk met 4,35% vet en 3,71% eiwit. De roodfactor koe bleef bij de foktechnici van CR Delta dan ook niet onopgemerkt. De koe werd gespoeld en een spoeling met de stier Andries (Pigeonwood x Starbuck) resulteerde onder andere in het stierkalf Kian, wiens naam een samenvoegsel is van Kitty en Andries.

Van Kitty 24 hebben Jeu en Roel Smitz uiteindelijk 12 directe nakomelingen gekregen, maar door de nodige pech is er nog maar weinig van overgebleven. Van het restant is Roel het meest tevreden over de fraaie Bentley-dochter Kitty 70 en over Kitty 76, die via achtereenvolgens Redford, Cash, Woudhoeve Dainesty en Marty teruggaat op de moeder van Kian. De enorm robuuste Redford-dochter is een koe naar Roel's hart. De zware Kitty 76

**'Geen
extreme
koe. Die
heeft niks
bij te
zetten'**

is ingeschreven met 84 punten en produceert als verse derdekalfs koe 45 liter melk per dag. „Mijn doelstelling is om makkelijk te melken, zonder veel poespas”, verklaart Roel zijn waardering voor deze loot uit de Kitty-familie.

Steeds zwarter

Nazaten uit de Kitty's via de mannelijke lijn zijn er des te meer. Smitz melkt namelijk 18 dochters van Kian en gebruikt de stier nog altijd. „Ik gebruik hem nu ook op de Kitty's. Je bent dan weliswaar wat aan het intelen, maar er zitten nu voldoende generaties tussen”, stelt Roel. Hij geeft aan dat de Kian-dochters altijd rustig beginnen. „De liters vallen wel eens tegen, maar de gehalten zijn altijd goed. En de tweede- en derdekalfs dochters ken je niet meer terug. Ze zwaren enorm uit”, aldus Smitz jr. De jonge veehouder is van mening dat de Kians als pink het beste wat later geïnsemineerd kunnen worden, vanwege hun laatrijpheid. Daarnaast stelt hij dat de dieren, ondanks Kian's fokwaarde van slechts 95 voor afkalfgemak, niet zwaar afkalven. „Er kalft er ook wel eens eentje van een Belgische Blauwe, maar het levert eigenlijk nooit problemen op.”

Wat Smitz tevens is opgevallen, is dat de Kian-dochters dikwijls een zwarte gloed over hun kop hebben. „Daaraan kun je zien dat het niet zuiver roodbont is”, doelt Roel op Kian's zwartbonte moeder. Vader en zoon blijken zich er geenszins aan te storen. „Toen er op een gegeven moment wat weinig variatie was in het Red Holstein-aanbod, zijn we ook wat zwartbonte stieren gaan gebruiken”, vertelt Jeu. En dat heeft er toe

Roel (l) en Jeu (r) Smitz.

Vier Kian-dochters op een rij, ze zijn in de koppel goed herkenbaar. De 'zwarte koppen' verklaart Roel Smitz door Kian's zwartbonte moeder.

geleid dat de veestapel 'steeds zwarter' wordt, zo concluderen de mannen.

Geen extremen

Behalve Kian is er uit Smitz' veestapel geen andere fokstier voortgekomen. Wel zijn er vier andere als jong stiertje naar de KI gegaan, maar zonder het gewenste resultaat. „Voorheen spoelden we wel eens koeien, maar daar zijn we mee gestopt, want het kostte ons te veel geld”, aldus Jeu. Sinds zijn zoon op het bedrijf de scepter zwaait, is het beleid wat veranderd. Roel zet meer in op grootschaligheid en laat het keuringscircuit links liggen. „We deden vroeger wel aan keuringen mee, maar nu niet meer. Ik heb al eens een koe gehad die ziek thuis kwam, nadat we haar hadden afgestaan voor een dochtergroependemonstratie. Sindsdien hoeft het voor mij niet meer zo nodig.”

De bedrijfsproductie bedraagt in 384 dagen 10.540 kg melk met 4,50% vet en 3,57% eiwit. Vanwege hun productievererving gebruikt Smitz vooral Nederlandse stieren. Het pakket is bijzonder breed met stieren als Jorryn, Lightning, Thunder, Kian, Puntdroad, Canvas, Metallica, Nevada, Olympic, Louson, Stilist, Paramount en Alquin. Sinds een jaar of zes, zeven maakt Roel Smitz gebruik van het aAa-systeem, om op die manier zo weinig mogelijk tegenvallers te krijgen. „Ik wil geen extreme koe, want die hebben niks bij te zetten. Keuringskoeien kunnen niet tegen een stootje. Daarom ben ik ook zo'n liefhebber van koeien als Redford-dochter Kitty 76”

Verbindingsgang

Roel Smitz zegt zijn paringen in afnemende volgorde van belang te maken op basis van aAa-code, productie, hoogtemaat en achterspaanplaatsing. Daarnaast houdt hij enkele dekstieren, welke hij ook laat analyseren om zo de best mogelijke paringen te maken. Zo houdt

hij een Chasse-zoon van Kitty 76 en liep er tot voor kort een stier uit de combinatie Lord Lily x Gryphus Simon. „Ondanks zijn oude bloedvoering toonde Holland Genetics interesse in deze stier, omdat zowel de vader, als de moedersvader CVM had. Het was dus een risicovolle paring en als de stier CVM-vrij was geweest, was hij des te interessanter geweest. Maar hij was dus helaas toch CVM-drager en daarmee ketste zijn gang naar de KI af. Maar omdat we in het verleden nauwelijks CVM-stieren hadden gebruikt, hebben we hem toch als dekstier ingezet.”

Het belang van gemakkelijke koeien wordt in Mariahoop steeds groter, aangezien Roel Smitz bezig is zijn bedrijf uit te breiden. Op dit moment wordt er met 95 koeien een quotum van 850.000 kilogram melk volgemolken, terwijl er daarnaast nog een kleine akkerbouwtaak is. Het totale grondareaal bedraagt daarbij 52 hectare. Het gemengde rantsoen bestaat uit graskuil en maïs in de verhouding 50:50, aangevuld met CCM, sojaaraap en krachtvoer via krachtvoerautomaten. „Het is een rantsoen voor 26 liter melk”, vertelt Roel Smitz.

Smitz wil de bestaande ligboxenstal uit 1975 aanpassen en voor de droge koeien geschikt ma-

**'Van de
Kitty-
familie
is helaas
niet zoveel
meer over'**

ken en er daarnaast een wachtruimte creëren. De acht jaar oude 2 x 10 zij-aan-zij melkstal blijft daarbij in tact. Smitz wil uitbreiden naar zo'n 150 koeien, waarvoor hij een nieuwe stal plaatst. De stal komt op enige afstand van de bestaande stal en melkstal te staan, waarbij een dertig meter lange verbindingsgang voor de aanvoer van koeien moet zorgen. Een potstal zal dienen voor de opvang van koeien die het letterlijk en figuurlijk niet kunnen bijbenen. Maar met de grote invloed van Kian in de veestapel, zal een veelvuldig gebruik daarvan niet in het verschiep liggen.

De veestapel wordt 'steeds zwarter'.

